

Uredništvo - odgovorni urednik Jože Vild - uredništvo in uprava M. Sobota, Trg zmage 5 - ček račun pri NB FLRJ v M. Soboti, št. 641-T-308 - tisk Mariborske tiskarne - naročnina četrtletna 100 polletna 200 celoletna 400 din - izhaja vsak petek Poštarna plačana v gotovini

OBMURSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA
ZA OBMURJE

Sprejet je družbeni plan in proračun ljutomerskega okraja

Viden porast industrijske proizvodnje — živahna razprava o problemih kmetijstva — Letos bodo elektrificirali poslednje vasi v ljutomerskem okraju

Zadnja seja obeh zborov OLO Ljutomer je bila izredno pomembna za nadaljnji razvoj okraja. Na seji je bil predložen letošnji družbeni plan in okrajni proračun, katerega so odborniki po daljši razpravi v celoti sprejeli. Proračun daje okraju na razpolago 279 milijonov dinarjev, od katerih je namenjeno za prosveto, ljudsko zdravstvo, državno upravo in za vzdrževanje cest nad 212 milijonov dinarjev. Nadalje je predvideno za proračunske investicije 5.500.000 din, dotacija Zavodu za socialno zavarovanje 2 milijona din in dotacija fondov za komunalno dejavnost v okraju v znesku 8.500.000 dinarjev. Letošnji okrajni proračun se nanaša na najnovejšo izdatke, kar je spričo sedanje štednje razumljivo.

RAZVESELJIV PORAST INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE
Kljub temu, da se prebivalstvo ljutomerskega okraja pretežno bavi s kmetijstvom, je preteklo leto industrija ustvarila precejšen delež družbenega dohodka. Na povečanje družbenega proizvoda so bistveno vplivali naslednji činitelji: porast industrijske proizvodnje, porast prometa in gradbene dejavnosti ter povečanje obsega investicijske gradnje. V industriji se je delno povečala proizvodnja tudi z ustanovitvijo novih podjetij, kot so »Zica« in »Konfekcija«, Ljutomer, Oljarna v Cezanjevcih, priključitev Slatinskega podjetja itd. Od industrijskih podjetij je v preteklem letu padla proizvodnja le v Usnjarni Ljutomer in v rudniku Presika. Premogovnik v Presiki je moral vsled izrpanih zgornjih plasti med letom popolnoma ustaviti proizvodnjo. Začela so se investicijska pripravljala dela za izkoriščanje globinskih plasti rude, kar je bilo zaključeno decembra lani. V tem mesecu je rudnik ponovno začel obratovati in to z neprimerno večjo zmogljivostjo. Predvideva se, da bo letos dvignila proizvodnja v tem rudniku za 1760% napram letu 1953, kar pomeni 17,9% od doseženega bruto produkta v okraju.

V kovinski industriji se predvideva povečanje proizvodnje za 81%. Ta panoga, ki jo zastopa podjetje »Zica«, je še mlada in je v razvoju. To podjetje je bilo ustanovljeno pred dvema leti tako rekoč iz skromne delavnice, kljub temu pa si je s svojimi kvalitetnimi žičnimi izdelki dobro utrdilo položaj na trgu. Tekstilna industrija predvideva povečanje proizvodnje za 34%, živilska industrija za 14%, dočim bo proizvodnja usnja vsled zastarelih strojev upadla za 35,5%. Naraščajoča proizvodnja bo ugodno vplivala tudi na zaposlitev odvisne delovne sile, kar je dokaj pereč problem v okraju. Predvideva se, da bo mogoče na novo zaposliti 95 ljudi.

OD KMETIJSTVA BI LAHKO DOBILI VEČ PROIZVODOV
Kmetijstvo izkazuje napram letu 1952 v preteklem letu občuten padec vrednosti proizvodnje. Glavni vzrok zato so bile pomladanske slane, ki so zelo prizadele vinograde. Računajo, da je bilo nad 1700 hektarov vinogradov močno poškodovanih po pezebi, vsled česar so vinogradniki pridelali približno 190 vagonov manj vina kakor v normalnih vinskih letinah. Z drugo besedo, kmetijstvo je bilo prikrašeno, računajoč ceno 130 din za liter vina, za 248 milijonov din. Poleg vinogradov je slana prizadela tudi žitarice, fižol in delno sadno drevje. Cene poljskim pridelkom so bile napram letu 1952 nekoliko nižje (krompir, dočim se je cena vinu in živini dvignila).

Plan za leto 1954 predvideva povečanje vrednosti družbenega proizvoda v kmetijstvu za 19,4% napram lanskemu letu. Za tako velik porast družbenega proizvoda v kmetijstvu ima glavni vpliv pričakovanje normalne vinske letine. Deloma se predvideva porast tudi v živinoreji in v ostalih kmetijskih panogah. Če se ozremo na strukturo zemljišča v okrajnem merilu, moramo priznati, da je poljedelstvo s 17.091 hektari glavna, to je osnovna panoga kmetijske proizvodnje. Vendar je proizvodna sposobnost močno okrnjena zaradi poplav, suše in pomanjkanja agrotehničnih ukrepov, kar nam potrjuje izredno nizki hektarski donos pri nekaterih kulturah. Za dvig hektarskih donosov bodo letos in naslednja leta ugodno vplivali agrotehnični ukrepi, predvsem pa izboljšano gnojenje s hlevskim gnojem in umetnimi gnojili kakor tudi z izboljšanim semenom. V ta namen bodo letos semensko službo povečali in utrdili.

Sadjarstvo je z ozirom na ugodne razmere važna gospodarska veja. Zal pa je kanar v ravninskem predelu že docela uničil nekaj cvetoče sadovnjake in nevarno načel sadovnjake v višjih legah. Proti tej nadlogi kmetje niso pokazali dovolj pozornosti. Obnoviti bo potrebno dve tretjini sadovnjakov, za kar pa so potrebna večja investicijska sredstva. Sadjarji kažejo zadnje čase veliko zanimanje za obnovo. Zal pa zaenkrat občutno primanjkuje dobrih sadik, vsled česar bo važna skrb proizvodnja drevnesnega materiala.

KJER JE VOLJA, SE DA MNOGO NAREEDITI...
Vinogradi zajemajo v ljutomerskem okraju komaj 5,7% od celokupnih površin, kljub temu pa ima del prebivalstva osnovne dohodka od prodaje vina. Zal pa je od 2780 ha vinogradov večina starih in že močno opušanih nasadov. Proizvodnja iz leta v leto pada, kar vinograd-

V Gornjih Petrovcih prednjači mladina

Petrovska vas je precej raztresena po goriških hribovih, prav tako, če ne še bolj, pa so raztresene tudi ostale vasi občine. Zato tu večkrat ne gre delo z lahkoto izpod rok. Vendar z dobro voljo in vztrajnostjo se da vse doseči. To velja tudi za prizadevanje občanov Gornjih Petrovcev. Obeta se jim novo šolsko poslopje. Da bo ta obet kmalu izpolnjena resnica, so največ truda vložili sami, saj so dali za šolsko zgradbo že 300 hlodov, poleg 120.000 opek, ki so jih sami izdelali. Hlode so zbrali v treh dneh. Tako sodeluje pri tej gradnji ves okoliš. Gradbeni odbor vodi pripravljanje materiala, ko bodo načrti izdelani, pa bodo začeli z zidanjem. Pri delu sodelujejo vse organizacije, od mladine do gasilcev.

Traktor kmetijske zadruge je v zadnjih dneh stalno na njivah zadrušnikov, v tovarni destiliranih olj delajo že nekaj mesecev noč in dan izgleda, da bo tudi sušilnica letos znova začela z delom. V treh trgovinah zadruge dobro oskrbuje svoje člane, prav pa bi bilo, da bi poleg lesnega odseka opazili pri zadruzi še delovanje kmetijskega in živinorejskega. Zadnje čase so se razgibali tudi v kulturnoumetniškem društvu. Pridobili so novo sekcijo — šahovsko. Ta trenutno

nikom povzroča resne skrbi. V normalnih letinah se glibje povprečni hektarski donos vina od 14 do 18 hl na hektar, kar zneso okrog 450 vagonov vina na leto. Če ne bi povzeli potrebnih ukrepov, bi se vinogradništvo znašlo v resni zagati. K obnovi se je pristopilo takoj po osvoboditvi, vendar je bilo vsega do letos obnovljeno le nekaj nad 380 hektarov. Predvideva pa bi bilo potrebno letno obnoviti do 150 ha vinogradov, kar bi pomenilo, da bi v bližnjih 15 letih z uspehom obnovo zaključili.

Razmeroma največ so obnovile Vinogradniške zadruge in državna posestva, nekaj malega pa tudi zasebni vinogradniki. Obnova je v povojnih letih takole napredovala: od leta 1945 do

1951 je bilo obnovljeno 190 ha, leta 1952 60 ha, 1953 75 ha, za tekoče leto pa je predvideno 62 ha obnove. Velike važnosti za uspešno obnovo je zagotovitev trsnega materiala. V tem pogledu so storjeni vsi potrebni ukrepi. Površina matičnjakov je bila lani povečana za 5 ha, za toliko pa se bodo povečali matični nasadi tudi letos. Ker je istočasno nekaj neprimernih nasadov ameriške trte opušeno, se bo skupna površina matičnjakov v zadnjih 2 letih povečala za 10 hektarov. S tem bo proizvodnja v naslednjih dveh letih zadostila celotne potrebe obnove, kar bo ugodno vplivalo na znižanje stroškov obnove. Večji del matičnjaka (4 ha) bo

prejšnja leta, je bila tudi v preteklem letu trgovina glavni predmet poslovanja kmetijskih zadrug, kar je v precejšnji meri oviralo hitrejši napredek gospodarskih odsekov. Glavni vir dohodkov so zadruge imele od odkupov kmetijskih pridelkov. Od gospodarskih odsekov, ki jih imajo skoraj vse zadruge, so dosegli največje uspehe odseki za živinorejo, sadjarstvo in poljedelstvo. Ker je pomladanska slana uničila preteklo leto skoraj vse semenski pridelek žit, je bilo potrebno za seme nabaviti večje količine semenskega blaga v Hrvaški. Preko poljedeljskih odsekov so kmetje nabavili 13.530 kg žitaric in nekaj manj kot 70.000 kg ostalih semen. Umetnih gnojil se je uporabilo v okraju do 2500 ton, kar je trikrat več kot prejšnja leta. Vendar okrajno povprečje, ki znaša 62 kg umetnih gnojil na 1 ha njivske površine, še vedno ni zadovoljivo. Čeprav je splošno znano, da zemlji v Prekmurju primanjkuje apna, kmetje ne kažejo resnejšega zanimanja za apnenje zemljišč. Deloma so k temu vzrok razmeroma visoki prevozniki stroški. Vsekakor bi bilo priporočljivo, da bi Prekmurci ponovno pričeli s kalcifikacijo.

Zadruge so med letom nabavile s pomočjo OLO 40 prevoznih škroplilnic, tako da pri zimskem škropljenju sadovnjakov ni primanjkovalo škroplilnic. Zimsko škropljenje je bilo zadovoljivo opravljeno, posebno v krajih, kjer so se sadijski odseki resno lotili dela. Razmeroma najlepše uspehe je v tem pogledu dosegla zadruge Cepinci, ki je obnovila 7 ha velik nasad. Vendar sadjarji v Prekmurju ne kažejo večjega zanimanja za obnovo. To bi človek sklenal po tem, da državna drevnica pri Gradu skoraj izključno prodaja cepljenke izven Prekmurja. Potrebni koraki so bili storjeni tudi za obnovo vinogradništva.

Pri pospeševanju živinoreje je bil dosežen znaten napredek. Živinorejski odbor pri OZZ je imel stalno povezavo z živinorejskimi odseki v kmetijskih zadrugah. V preteklem letu je imelo uveden rodovnik priznane živine 40 kmetijskih zadrug, molzno kontrolo pa je izvajalo 34 zadrug in tri državna posestva. 9 zadrug je med letom opustilo molzno kontrolo. Popravljena molznost kontroliranih krav je dosegla do 2000 kg mleka, dočim je dala najboljša molznica 4284 kg mleka, kar je vsekakor rekord v Prekmurju. S tem se je število rodovniške živine v okraju povečalo na 4233 glav od katerih je 89 bikov, 2538 krav in 1606 naraščaja. Lani je bilo za potrebe okraja nabavljeno 81 bikov in 112 merjascev, od katerih so biki skoraj izključno nabavile zadruge, merjasec pa privatni živinorejci. Za nabavo pieme-

njakov je OLO prispeval en in pol milijona dinarjev.

Najboljšo skrb za vzrejo plemenskih bikov je v preteklem letu pokazala kmetijska zadruza v Crenovcih, ki redi na plemenilni postaji 6 plemenjakov, biko prav dobre kakovosti. Za napredek živinoreje je veliko napravila tudi kmetijska zadruza Lendava, ki je uredila osemenjevalnico za krave. Osemenjevanje krav se kljub objektivnim oviram zadovoljivo razvija. V letu 1952 je bilo osemenjenih 439, leta 1953 pa že 2368 krav, od katerih je bilo brejih 93%. Tak odstotek brejosti je vsekakor zadovoljiv, saj od navadnega pripuščanja postane brejih komaj do 80% krav. Tudi v prasičereji so bili doseženi zadovoljivi uspehi. Med drugim so bili uvoženi 3 priznani merjasci iz inozemstva.

Živinoreja ima v Prekmurju vse pogoje, da se v bližnjih letih povzpne na zadovoljivo višino. To bo tudi nujno potrebno, če bomo hoteli zagotoviti nemoteno obratovanje Tovarni za predelavo mleka in mlečni prah, ki bo predvideva že letos pričela obratovati.

O vseh teh problemih so se na zboru temeljito pomenili. Ker imajo ljudje veliko voljo do napredka, so dane letos možnosti novih uspehov na področju pospeševanja kmetijstva. Zato bo potrebno odpraviti poedine slabosti in koristno uporabiti dosežene dobre izkušnje.

O delu Združenja rezervnih oficirjev v ljutomerskem okraju
Rezervni oficirji so pomemben činitelj v obrambni moči naše države, naše socialistične domovine. Tega se v polni meri zaveda tudi rezervni oficirji, ki so nedavno zborovali, da izvolijo nov okrajni odbor UROJ za ljutomerski okraj. Čeprav se je občnega zbora udeležila le dobra polovica izvoljenih delegatov, je bilo delo občnega zbora plodno, kar bo pokazalo tudi delo v pododborih, ki so v okraju štirje: v Ljutomeru, Radencih, Radgoni in Apačah.

O dosedanjem delu okrajnega odbora UROJ je govoril tovariš Opeka, ki je v daljšem referatu dobera razpravljal o delu odbora, ki je vodilo k uspehu, in o napakah združenja v našem okraju. Najuspešneje je delal ljutomerski pododbor, ki je imel celo vrsto predavanj, pri katerih so rezervni oficirji osveževali svoje znanje ali pa so zvedeli kaj novega, saj stopa naša Armada s časom in ne zaostaja za moderno oborožitvijo najboljše opremljenih armad na svetu. Manj delaven je bil radgonski pododbor,

Obmurje v prazničnih prvomajskih dneh

Prvi maj — Praznik dela, je tudi letos zajel v slovesno in praznično razpoloženje naše Obmurje. Kljub neprijetnemu, hladnemu vremenu je bilo v prvomajskih dneh vse v vedrem in radostnem dogajanju. V večjih krajih, v M. Soboti, Ljutomeru, Lendavi, Radgoni, so delovni ljudje posebno lepo okrasili svoja podjetja, izložbe trgovin, postavili mlaje, slavoloke in drevorede zastav, a tudi v ostalih večjih naseljih so dali tak poudarek 1. maju. Na večer pred 1. majem so zagoreli številni kresovi na obronkih Slovenskih goric in goriških hribovih in v mnogih krajih so se delovni ljudje zbrali k proslavam, kulturnim prireditvam in manifestacijam.

V M. Soboti so se delovni kolektivi zbrali pred spomenikom narodnega heroja Stefana Kovarča, v mestnem parku Večina kolektivov je imela pred tem svečane seje. M. Sobota je bila

v zastavah in zelenju, večerno nebo je žarelo v ognju raket. Po zvokih internacionale je zbranim spregovoril najprej predsednik OSS M. Sobota, tov. Jože Brdnik, za njim predstavnik JLA in kmetovalec v imenu kmečkega prebivalstva. Kljub jutru, ki ni obetalo lepega vremena, so nekateri delovni kolektivi odšli jutraj na prvomajske izlete. Popoldne se je vreme ustalilo, posijalo je tudi sonce. Delovni ljudje, ki so ostali doma, so se zgrinjali v dvorano in vrt doma JLA, kjer je potekala prijetna prvomajska zabava. Nekateri delovni kolektivi so šli na izlet v nedeljo, ko je bil lep, sončen dan. Tega dne so bili drevoredi in sprehajališča polna delovnih ljudi, ki so vsak po svoje, v vedrem in prijetnem razpoloženju praznovali letošnji 1. maj.

Lendavčanom in okoličanom je naznanil Prvi maj velik kres na hribu nad mestom Svečana akademija, kjer so sodelovale sekcije »Svobode«, je bila v velikih dvoranah »Nafta«. Po sporedu so v istem prostoru gostovali člani dramske sekcije KUD »Stefan Kovač« iz M. Sobote z dramo »Sveti plamen«. Prvi maj so ljudje praznovali po vsem Obmurju, počivalo je tudi delo na polju.

V nedeljo, 16. maja, — vabljene v Šalovce!

Ze lansko leto so začeli z gradnjo zadrudnega doma v Šalovcih. Dom so spravili pod streho, ostala je nedograjena še zadrudna dvorana, kjer pa so spet začeli z delom že v marcu letos. V teh dneh se gradnja dvorane bliža kraju, vsak čas bo dobila streho. Za uspeh gre zahvala prizadevnim zadrudnikom, poštvovalnim mladincem in upravnemu odboru KZ, ki so vsi mnogo doprinesli k uspehu gradnje doma.

Do nedelje, to je do 2. maja, trdijo Šalovčani, bo zadrudni dom dograjen v surovem stanju. Tega dne bodo priredili tudi zadrudno proslavo, na katero vabijo prebivalstvo Prekmurja od blizu in daleč. Prireditve bo v nedeljo, dne 16. maja, dopolnjeval z začetkom ob 11. uri v Šalovcih.

Vabljene vsi, pridite v Šalovce!

Društvo prijateljev mladine v Radencih

Nedavno so tudi v Radencih razpravljali o ustanovitvi društva prijateljev mladine. Ustanovili so iniciativni odbor, ki zbira člane in pripravlja vse potrebno za ustanovni zbor, ki bo še v teh dneh. Na tej seji so tudi razpravljali o praznovanju Dneva pomladi, ki ga bodo radenski pionirji praznovali v nedeljo, 9. maja.

Kdo bo dobil vprezni plug?

(Kaj več izveš na 2. strani)

Kako je uspelo letošnje zimsko škropljenje sadnega drevja v Prekmurju

Uspeh v sadjarstvu se začne pri dobrem oskrbovanju sadnih dreves

Zadnja dobra sadna letina je bila v Prekmurju 1952. leta. Ker pa rodijo sadna drevesa običajno vsako drugo leto, pričakujejo sadjarji tudi letošnje obilno sadno letino, če ne bo posebnih elementarnih nezdod. To pa velja le za sadna drevesa, ki so bila pravilno oskrbovana. Izdatno gnojenje in škropljenje dreves, t. j. zatiranje škodljivcev in boleznih, posebno kaparja, so glavna dela za pravilno oskrbovanje sadnega drevja, če hoče sadjar doseči dober pridelek. Gnojenje je bilo slabo izvršeno, ker je ostalo mnogo sadnih dreves tudi letos nepogojenih. Bolje kot prejšnja leta je pa bilo izvedeno zimsko škropljenje sadnega drevja. 63 škroplilnih ekip, ki so jih postavile kmetijske zadruge, je s 102 sadnimi škroplilnicama poskrpilo nad 130.000 sadnih dreves ter porabilo za to 15.000 kg škropiva »Rumesan«. To škropivo se je v lanskem letu mnogim sadjarjem dobro obneslo. Drevesa, ki so bila dobro poskrpljena (oprana) s tem škropivom, od debela do najvišje veje v vrhu, so lepa in čista, brez mahu in lišajev, poleg tega pa, kar je glavno, rešena so vseh škodljivcev in boleznih, posebno kaparja, ki so glavni vzrok slabe rodnosti in sušenja sadnega drevja.

Ostajajo pa dosti za njimi kmetijske zadruge Križevci, Gor. Petrovci, Vadarci, Radovci in Čepinci. Izgleda, da so pri teh zadrugah dobri sadjarji odobrili, ki se zavedajo, da se začenja uspeh v sadjarstvu že s škropljenjem in dobrih oskrbovanjem sadnega drevja.

Na žalost pa so se našli tudi pri nas v Prekmurju upravni in sadjarji odobrili, ki kljub opominom niso nič storili za izboljšanje sadjarstva na svojem področju. Zimskega škropljenja, ki je celo po ured- bni obvezno, niso organizirale kmetijske zadruge Bodonci, Pečarovi, Domajinci, Dobrovnik, Crenovci, Hotiza, Vel. Polana, Rankovci in Tišina. Graje vreden v tem oziru je posebno upravni in sadjarji odobrili pri zadrugi Bodonci in Pečarovi, ker je v teh vaseh glavna panna kmetijstva ravno sadjarstvo. Mnogi sadjarji v teh vaseh so zahtevali škropljenje, zadruga pa jim škropiva niti dobavile niso.

85 lepih in koristnih dobitkov

že čaka naše naročnike...

Naglo se bliža 15. maj — datum, ko bo nagradno žrebanje »Obmurskega tednika«. Nagrad je v vsakim dnem več, do danes že 85. Skupna vrednost vseh dobitkov znaša nad 150 tisoč dinarjev. Da naštejemo le

nekaj dobitkov: vprežni plug, 2000 kosov židne opeke, moška obleka, dežnik, 100 komadov strešne opeke, denarne nagrade, pršilna kapljica ljutomerska v 10 buteljkah, knjižne nagrade, vožnja z avtomobilom itd.

Kdo lahko sodeluje pri nagradnem žrebanju?

Vsak naročnik »Obmurskega tednika«, ki bo do 15. maja, ko bo žrebanje, vplačal celoletno naročnino za list. To velja za stare in nove naročnike. Vsak tak naročnik bo dobil en žrebni listek.

Vsak star naročnik, ki bo do 15. maja pridobil enega novega naročnika, bo pri nagradnem žrebanju sodeloval še z enim

žrebni lističem. Pogoj: novi naročnik mora pravtako plačati naročnino za vse leto.

VSAKDO — ne glede na to, če je naročnik ali ne — pridobi pravico do enega žrebega listka za vsake tri nove naročnike, ki bodo do 15. maja vplačali vso letošnjo naročnino.

Torej, poizkusite srečo, morda bo prav vam naklonjena!

Ne pozabite, do 15. maja je čas!

Vse dobitke in podrobnosti o načinu žrebanja bomo objavili v prihodnji številki.

Uredništvo in uprava „Obmurskega tednika“

Partizanska društva v Prekmurju se pridno pripravljajo

V Prekmurju je zdaj že 13 telovadnih društev »Partizana«. Splošno je bilo kar težko razbiti in poživiti delo v vseh teh društvih, saj so povsod za delo dokaj slabi pogoji. Toda letošnji program tekmovalni tako »Partizana« — zveze za telesno vzgojo Slovencev, kot okrajnega »Partizana« je tak, da se lahko pripravljajo za tekmovalne tudi društva, ki

nimajo orodja in ne telovadnice. Predelava vaj za zletni nastop je bila dovolj zgodaj, da bodo lahko vsi vaje za zlet temeljito naučili. Toda mesec maj ne bo potekal samo v znamenju priprave za zlet. Že v nedeljo, 9. maja bo v Murski Soboti okrajno tekmovalje v akademskih sestavih Vsa društva so že prijavila po eno ali več sestav, tako da je pričakovati borbe za prvo mesto. Tekmovalje bo dopoldne, popoldne ob treh pa bo telovadna akademija, kjer bo razglasitev rezultatov in bodo prikazane najboljše sestave in orodna vadba.

Ze naslednje nedelje, to je 16. maja, pa bo okrajni tekmovalni nastop in to bočeno za gornji del Prekmurja v Zenkovičin in za dolnji v Turnišču. Dva dni na to beka skozi Prekmurje Titova štafeta, kjer so se je vsako leto prav član Partizana udeležili v največjem številu.

Največ pozornosti pa posvečajo društva vadbi zletnih vaj, ki letos res niso pretežke in jih je prijetno delati. Vse tako izgleda, da bo letošnji okrajni telovadni nastop največji, kar jih je bilo po osvoboditvi v Murski Soboti. Po poročilih, ki jih pošiljajo društva, bo nastopilo okrog 2000 telovadcev. Getovo bo na nastopu najlepši prizor tisti, ko na isto glasbo lahko vadijo prav vsi oddelki svoje vaje. Ob tej slovesni priložnosti bo tudi društvo »Partizana« Murske Sobotne razvilo svoj novi prapor.

Veliko naporega in požrtvovalnega dela zahtevajo vse te priprave. Toda vsi mlad; in stari partizanski vodniki se zavedajo, da njihov trud ne bo zaman. Saj pripravljajo mladino ne samo na okrajni, temveč tudi za zlet v Ljubljano. Kako lepo je iti na zlet in se udeležiti vseh tekmovalnih vaj, vedo tisti, ki so to že doživeli. Delo in priprave so v polnem teku, saj so nekatera društva kot Beltinci, Cankova in Križevci že v soboto in nedeljo, t. j. 1. in 2. maja, prikazala sadove svojega dela. Izvedla so telovadni nastop ali akademijo. M. S.

OKOSLAVCI PRI VIDMU

Pred leti je bilo v našem kraju več požarov in marsikdaj vestni gasilci niso mogli dovolj pomagati vaščanom. To pa zaradi slabe brizgalne. Ta je tako težka, da je skorajda ni mogoče spraviti od doma, kaj šele v pogon.

V zadnjem času pa tudi naše gasilsko društvo vidno napreduje, kmalu bo dograjen gasilski dom. Pri gradnji pridno pomagamo vsi vaščani, pohvale pa zaslužijo tesarji in zidarji. Upamo, da bo delo do jeseni končano, in da bo sčasoma tudi v ostalem šlo na bolje, tako z brizgalno in z dekletj-gasilkami, ki sta zdaj šele 2 v družtvu. J. A.

KAPELA

Kapeljski pionirji so v aprilu uprizorili Betke Kacove igrice v treh slikah »K mamici« Igrica, ki obravnava ljubezen matere do otroka, je primerna posebno za razne materinske proslave, pa tudi ob drugih priložnostih ni napačna. Kapeljski pionirji so igrice kar lepo izvedli; besedilo je teklo gladko, le v čustvenih prizorih niso bili dovolj izraziti. Igru so si ogledali pionirji in podmladkarji iz Murskega in Radencev. —Kl.

Uspešna revija gledaliških družin v Gornji Radgoni

V počastitev 60-letnice obstoja prvega prosvetnega društva v Ljutomeru je bila pred kratkim kulturna revija nekaterih gledaliških družin iz ljutomerskega okraja v Gornji Radgoni.

Gledališka družina iz Apač je nastopila z »Georgesom Dandinom« in dosegla pri številnih gledalcih lepo priznanje. Gledališka družina je najbrže še mlada, saj je pokazal nastop vrsto napak, ki jih more odpraviti le rutinirana igralska družina, posebno pa bo treba v bodoče paziti na jezik.

Najbolj uspešni so bili igralci ljutomerskega KUD, ki so dali na oder Cankarjevega »Jakoba Rudo«. Nastopili so že izvežbani igralci, ki jim oder ni več problem. Posebno se je uveljavljal tov. Zagar v vlogi Rude. V besedi, maski in mimiki je bil prepričevalen in sugestiv. Tudi tov. Medvedčekova v vlogi Rudine hčerke je bila odlična, tako njena prijateljica, ki jo je postavila na oder tov. Zalika, je odgovarjala zamisli velikega avtorja. Tovariš, ki je igral slikarskega umetnika, bo moral v bodoče pri tej drami izžarevati več umetniškega ognja in tiste zagonetnosti, ki jih je Cankar tako rad postavljaval na oder (Maks v Kralju na Betajnovi, Peter v Pohujšanju itd.). Vsekakor je stvar v celoti uspela in ni bilo igralca, ki bi mu bilo kaj prida očitati.

Radgonska publika je z razumevanjem napolnjevala vsak večer dvorano in z zanimanjem sledila dogajanju na oderu. Prav pa bi bilo, če bi v imenu radgonske Svobode goste vsaj nekoliko pozdravili in se jim zahvalili za umetniški užitek. Tako nekako so tega mnenja tudi Ljutomerčani, ki so razočarani od-

KMETOVALCI!

Slabo prezimele, po miših in drugih škodljivcih prededene ozimice se močno in hitro obrastejo ter opomorejo, če jim pognojimo s hitroučinkujočimi dušičnatimi gnojili, kot so:

ČILSKI SOLITER IN NITROMONKAL (Kalkamonsalpeter)

Na hektar posevka potrosimo 100 kg. na ar 1 kg navedenih gnojil.

Za dober pridelek žitaric trosimo SUPERFOSFAT, 200 do 300 kg na hektar. Hranilna snov — fosfor v splošnem primanjkuje naši zemlji, zato pa odloča o višini in kvaliteti pridelka.

Navedena gnojila trosimo samo ob suhem vremenu in na suho rastlino!

Vsa ta umetna gnojila nudimo našim odjemalcem po najugodnejših dnevni cenah.

„AGROMERKUR“ MURSKA SOBOTA

Ali poznate delovanje soboških tabornikov?

Ce bi ljudi tako vprašali, bi marsikateri prišel v zadrego, ki bi pa bila razumljiva, ker so naš tabornik zelo skromni in

se tudi neradi hvalijo s svojim delom, na katerega so pa ponosni. 11. aprila so imeli svojo majhno slovesnost: razvite rodovne zastave in sprejem novih članov, s katerimi jih je sedaj skupno okoli sto. Obiskal jih je tudi načelnik ZTS tov. Rudi Wölle. Opozoril je Sobočane ali boljše tabornikov in nekaterih goste, da imamo v Soboti enega najboljših rodov v Sloveniji in kot priznanje za uspešno delo je starešinski svet podelil rodu »Veseli veter« prvi spominski trak. Potem so novi člani zaprisegli in dobili izkaznice. Po kratkem sporedu so vsi odšli na otvoritev prve taborniške razstave v Soboti.

Razstavni prostor je bil lepo in okusno uredjen, le nekoliko premajhen je. Predmeti, zlasti ročna dela starejših tabornikov, so bili dobro izdelani, posebno lep je bil kotiček tabornice.

Razen ročnih del so pokazali še taborniško literaturo in moderno opremljen šotor. Mladi obiskovalci so često obiskovali in dolgo postajali pred akvarijem. Pa tudi starejši so z zanimanjem ogledovali predmet za predmetom in z zadovoljnimi obrazi zapuščali sobo.

Ta razstava je bila razen tabornih večerov prvo večje javno delo in dosegal njihovo največje. Ta mesec se bodo v glavnem pripravljali za tabornjenje v Mozirju blizu Logarske doline. Po skrbnem in dobrem delu bodo sledile prijetne počitnice, a naslednje šolske leto bo verjetno še uspešnejše. RAK

LJUTOMER

Po dolgem času so bile vendar enkrat odstranjene vse ovire za medsebojno sodelovanje — ter smo tako imeli nedavno priložnost pozdraviti na ljutomerskem oderu drage goste iz Murske Sobotne. Uprizoritev operete »Hmeljska princesa« je dosegla velik uspeh. Za dobro igranje, godbo in petje so številni gledalci s ploskanjem nagrajevali nastopajoče, kar na odprti sceni kar je vsekakor dokaz lepega priznanja.

Ljutomerčani si želimo še več takih gostovanj, ki bodo kulturno povezovala oba obmurska okraja.

Iz Kroga

Zadnje nedelje v aprilu so kroške mladince obiskali tovariši, mladinci in mladinke aktivna »Stefan Kovač« iz Murske Sobotne. V prisrčnem in tovariškem razpoloženju so popoldne odigrali šahovski dvoboj in tekmovali v streljanju, zvečer pa so domači mladinci skupno s prijatelji iz Murske Sobotne izvedli kratek kulturni spored v počastitev 27. aprila. Dneva OF Priljudite se je udeležilo precej ljudi, kroški mladinci pa si takega sodelovanja s soboško mladino še želijo. Grl.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 7. do 16. maja.

Oblačno in deževno vreme se pričakuje v pričetu prihodnjega tedna (okrog 10. maja) in v začetku druge polovice prihodnjega tedna (okrog 13. maja). V ostalem deloma sončno, v splošnem lepo vreme, a vse-skozi nagnjenje h krajevnim nevihtnim ploham.

Spre et e družbeni plan in proračun ljutomerskega okraja

(Nadaljevanje s 1. strani)

zasajen v Negovi, kjer se v okviru tamkajšnjega obrata snuje novi trsničarski obrat s kapaciteto 1 milijon ključev. Nadaljnjo povečanje trsničarskih obratov se predvideva na Kapeli in v G. Radgoni, dočim bodo ostala gospodarstva proizvajala trsni material le za domače potrebe.

PROBLEMI SČAVNIŠKE DOLINE...

Za izboljšanje zemljišč, odpravo meteljovitosti in povečanje kmetijske proizvodnje je predpogoj ureditev krajevnega vodstva. O neurejenih razmerah Sčavniške doline smo že pisali, kljub temu je potrebno še razpravljati o tem problemu. Gre za več kot 12.000 hektarov plodne zemlje, ki jo iz leta v leto bičajo pogubonosne poplave.

Po predvidenih obsežnih melioracijah se bo gospodarstvo na vodoplavnem področju okrepilo od 80 do 100%, pri čemer so upoštevani tudi potrebni agrotehniški ukrepi. Rodnost zemljišč se bo povečala od sedanjih 57% na 75%. Z izboljšano agrotehniko bo povečana vrednost rastlinske in živalske proizvodnje za 85 do 100%, stala živine se bo dvignila za 92%, družbeni kosmatni proizvod pa bo narasel za 127%. S povečanjem krme in stala živine se bo sporedno povečala tudi proizvodnja hlevskega gnojila in gnojnice za 93%, kar bo doprineslo velik delež za povečanje narodnega dohodka.

Čuvajmo rastline pred spomladansko pozebo!

Lanske spomladanske pozebe v mesecu maju so našemu kmetijstvu povzročile ogromno škodo. Posebno so bili prizadeti vinogradi in sadovnjaki.

Obramba in zaščita rastlin proti spomladanskim pozebam je zelo težka in če nočna temperatura pade pod 3 stopinje C, celo nemogoča. Veliko škodo nam napravi spomladanski mrz odnošno slana, ki pogosto nastopa pri temperaturi do 3° C pod ničlo. V takih primerih je organizirana obramba proti slani uspešna in lahko škodo močno omilimo. Poleg direktne zaščite rastlin, kot je pokrivanje in ovijanje rastlin, uporabljamo proti spomladanskim pozebam tudi star preizkušen način, a to je dimljenje ogroženih površin. Kolikor upamo v času nevarnosti pozeb neko področje zadimiti, toliko boljše je zaščita rastlin pred mrazom.

Organizirajmo splošno akcijo dimljenja na ogroženih površinah in v ta namen izvršimo sledeče priprave: postavimo ob-

lišnino in vaško vodstvo, pripravimo čimveč kopic goriva, ki proizvajajo mnogo gostega dima (smrečje, hlevski gnoj, žaganje, mah, stare cunje, odpadki usnja itd), in organizirajmo v slučaju potrebe istosčasno zažiganje kopic goriva.

Vzdrževanje ognja in dima preko noči in jutraj je izredne važnosti. Površine je treba držati pod dimom še okoli 2 uri po sončnem vzhodu. Pri zažiga-

nju in vzdrževanju ognjev je paziti, da ne pride do požarov, zlasti je paziti na primerno oddaljenost od gozda in poslopij.

Radio Ljubljana bo letos oddajala posebna opozorila v primeru nevarnosti mraza oziroma slane vselej en dan prej pred nevarno nočjo.

Ker lahko z dobro organizirano rešimo pridelke pred škodo, posvečajmo tej akciji vs potrebno pozornost. Ing. L. J.

Zavarujmo svoje posevke pred točo!

Znanost utira naglo pot tudi kmetijski proizvodnji. Agrotehniški ukrepi so sredstvo za doseganje večjih pridelkov in čedalje več poznamo tudi sredstvo za zatiranje rastlinskih boleznih in škodljivcev. Na splošno lahko rečemo, da imamo na razpolago vsa sredstva za to, da bi z lažjim delom pridelali več kruha. To je tudi res, če izvzamemo elementarne nezdode, mraz, povoden, točo. Škoda mraza se izognemo, če ne smidimo prezgodaj za mraz občutljivih rastlin, povodni se branijo z regulacijo to melioracijo ogroženih površin; preostane pa še toča, ki običajno pada prav takrat, ko so rastline v najlepši rasti. Zgodi se, da opravi toča, na večjih ali manjših površinah, število in milice na polju, obeze gozduje v vinogradih in slati sadje v sadovnjakih, vse bkrati. Zato nihče ne more vedeti vnaprej,

kako bo napolnil svoje žitnice in sode, t. j. če mu bo toča prizanesa. Škoda po toči je lahko tem večja, če pada v času klasenja žit, ali pri plodovitih, ki še niso dovolj zreli za predelavo. Razumljivo je, da je škoda po toči odvisna tudi od jakosti in gostote padanja, lahko pa toča v resnici občutno prizadene kmetovalca, ki vlaga v zemljo svoj trud prepričan, da mu bo prinesla dober pridelek. Res je, da se znanost že bori proti toči, niso pa ti ukrepi še povsem zanesljivi, oz. povsod izvedljivi, zato so pridelkovi kmetja še vedno dan v milost in nemilost toči.

Padanja toče zaenkrat torej še ni mogoče preprečiti, lahko pa se kmetovalec zavaruje pred škodo po toči pri Državnem zavarovalnem zavodu. Tako je pridelovalcu zavarovan pridelek, ki pa ni v količini, temveč v denarni vrednosti. DOZ namreč

KNJIGA - najprimerne še darilo

Zato, kadar izbirate darilo, stopite v knjižarne podjetja

„NAŠTISK“ V MURSKI SOBOTI IN LENDAVI

kjer dobite vedno vse knjižne novitete.

V OBEH POSLOVALNICAH PA VAM NUDIMO TUDI VSE ŠOLSKE IN PISARNIŠKE PO TREBSCINE

Po Prekmurju in Prlekiji

Vsega po malem iz križevskega okraja

kjer so čez zimo marljivo delali na kulturnoprosvetnem področju

V križevskem občinskem okolišju sta razen Križevca pri Ljutomeru večja kulturna središča še v Vučji vasi in Logarovcih. V teh krajih so čez zimo pridno delali na kulturnoprosvetnem področju in zabeležili kar lepe uspehe.

V zimskih mesecih so izvedli 15 predavanj, predvsem gospodarskih in zabeležili obisk nad 600 ljudi. Pobudo za ta predavanja je dal Okrajni odbor SZDL za njihov uspeh pa gre največ zahvale prosvetnim delavcem.

V zimskem času so dobro delovali tudi razni tečajji, tako RK, PLZ in predvojaški centri. Nikjer ni izostal uspeh koristnih predavanj in praktičnih vaj, udeleženci tečajev so ob zaključkih prikazali prav lepe uspehe.

V občinskem okolišju delujejo 4 ljudske knjižnice in ena sindikalna v križevskih opekarnah. Z najboljšim delovanjem se lahko pohvali knjižnica v Križevcih, ki je ob enem druga najboljša ljudska knjižnica v

okraju. Zal pa knjižnica še danes nima primernih prostorov in mora biti ves čas na hodniku. V zadruženem domu je na razpolago še ena lepa soba, ki pa je zadržni odbor noče dati za knjižnico, čeprav je ne uporabljajo za druge namene. Treba je povedati, da KZ sicer kaže precejšnje zanimanje za ljudskoprosvetno delo, zato se Križevčani čudimo, kako da ne ustrezne tej potrebi. Tudi »Prešernova knjižnica« ima v občini precej rednih naročnikov.

Med pionirji v ljutomerskem okraju se dobro razvija šah

Sah je med pionirji ljutomerskega okraja postal zelo priljubljena igra. Šahovski krožki delujejo pri 22 pionirskih oddelkih. Posebno pionirji v starosti čez 10 let so pridni šahisti, udeležujejo se krožkov pri vseh oddelkih, razen v Križevcih, Vidmu, pri Kapeli in Kostanju, kjer teh ni.

Za pionirsko prvenstvo LR Slovenije, ki ga bo izvedla Šahovska zveza Slovenije, so v 16 oddelkih izvedli tekmovanja, ki so v marcu in aprilu zelo poživila delo pionirskih oddelkov, ozir. šahovskih krožkov. Ostali krožki so bili šele pred kratkim ustanovljeni in zato tekmovanja niso mogli izvesti.

Zmagovalci oddelčnih tekmovanj so se nato udeležili tekmovanja za okrajno prvenstvo. Tekmovalo je 38 pionirjev, med njimi 11 mlajših od 10 let. Prva mesta so zasedli med mlajšimi Alojz Rogáč iz Radgone in

Franc Rojnik iz Veržega, med starejšimi pa Jakec Zupan iz Veržega, Vinko Kovačič iz Radgone, Bruc Znidaršič iz Ljutomeru in Robert Obal iz Radgone. Med tekmovalci sta bili tudi 2 pionirki s Koga, posebno Marija Kolarič je prikazala dobro šahovsko igro, boljše od večine tekmovalcev.

Med pionirji bi lahko vzgojili dober šahovski naraščaj. Primanjkuje pa ponekod voditeljev, drugod se ne znajo natančno lotiti dela, pa tudi šahov nimajo povsod. S tem so najboljše oskrbljeni v Orehovcih, kjer so si učenci sami izdelali pri ročnih delih 32 lepih šahovskih garnitur. Tudi v Razkrižju jih imajo 20. V Ljutomeru na osnovni šoli in v Radgoni v nižji gimnaziji po 10, drugje pa manj, tako da jih pionirji-šahisti običajno prinašajo s seboj od doma. V. M.

Sportni drebiž iz Ljutomera

Vse kaže, da so nogometaši ljutomerskega Partizana letos začeli z resnim in načrtnim delom. Že od marca naprej vztrajno vadijo pod vodstvom trenerja Deškoviča, bivšega igralca SD »Sobote«. Dvakrat tedensko obiskuje treninge do 20 igralcev. Že po prvih letošnjih tekmah je bil viden uspeh vztrajnih prizadevanj, igralci so pridobili v tehniki in znanju, manjka jim še dobre kondicije. Prvo tekmo je moštvo izgubilo proti kombiniranemu moštvo Sobote v Murski Soboti, revanžno srečanje doma pa so Ljutomerčani odločili v svojo korist.

Kmalu za tem so v Radgoni vrnilo srečanje z izbrano enajstoročniko Radgone. Tudi tokrat so Ljutomerčani pokazali, da znajo zaigrati bolje, kakor smo jih svojčas videli. Smola Ljutomerčanov pri smoljanju na vrata in dober vratar pri domačih sta rešila Radgončane večjega poraza, tako da se je tekma končala neodločeno.

Moštvo iz Ljutomera tekmu-

je v mariborski podzvezi in je trenutno na drugem mestu. Ljubitelji nogometne igre v Ljutomeru želijo, da bi se moštvo uvrstilo v kvalifikacijska tekmovanja za slovensko ligo, kar bo sicer težko ob sedanjih pogojih, ni pa nemogoče. Treba je le vztrajnost pri igralcih, obenem pa pomoč vseh prijateljev nogometa. S.

Tudi v šahu — v Ljutomeru napredek

Po letni skupščini letos januarja so se razgibali tudi ljutomerski šahisti. Kaže, da so tokrat izbrali dober odbor v vodstvo. V marcu so izvedli dva turnirja za dosego tretje oziroma četrte kategorije. V skupini za tretjo kategorijo je zmagal Franc Jalšovec, v skupini za četrto pa Aleksander Novak. V sedanjem turnirju za osvojitve tretje kategorije spet sodeluje 16 šahistov.

Šahovski klub Ljutomer sodeluje tudi v okrožnem šahovskem prvenstvu in je dosegel prvo mesto med moštvi okraja

povrne zavarovancu škodo, ki jo utrp; na svojih posevkih po toči. Zavarovalne pogodbe sklepajo zastopniki DOZ na terenu, mora pa biti pogodba sklenjena pravočasno, to je pred padanjem toče. Kjer je toča že

Zavedajmo se nevarnosti, ki jo predstavlja ameriški prelec

Ameriški prelec se je pojavil neposredno pred drugo svetovno vojno na Madžarskem. Tekom zadnjih let se je tam docela razširil in je bil najden že leta 1948 ob madžarski meji pri Subotici. Od tam se je širil z vso naglico proti jugu v Vojvodino, pa tudi po Dravski in Murski dolini (Prekmurje, Medjimurje). Obstaja nevarnost, da se bo širil še dalje, če ne bomo znali pravočasno preprečiti njegov razvoj ozir. njegovo razširitev.

Njegove glavne značilnosti so sledeče: od meseca maja do jeseni daje dve generaciji; plodovitost samic-ženk je velika — odlagajo namreč normalno okoli 300 jajčec, v mnogih primerih tudi do 600 jajčec. Prelec napada sadne, gozdne in druge rastline, je nov škodljivec v naših krajih. Klimatske in prehranske prilike mu prijazno pri nas, predstavlja novo resno nevarnost za naše kulturne rastline.

Prelec napada okoli 120 različnih vrst in to pretežno dreve, in sicer: jabolane, murve, hruške, orehe, češnje, slive, lipe, jesen, javore, španski bezeg, topole, vrbe, hrast in bukev. Našli so ga tudi na paradizniku, detelji, koruzi in lu-

padala, ni mogoče več skieniti zavarovalnih pogodb. Vsak kmetovalec, ki se bavi z napredno rastlinsko proizvodnjo, bo o tem razmišljal in se z zavarovanjem ubranil škode po toči. -k

Poletno škropljenje sadnega drevja

Za jabolane in hruške uporabimo tik pred cvetenjem, ko so še vidni peclji posameznih cvetov, cveti pa še zaprti, enodotno bakreno apno z dodatkom 0,4-odstotnega svinčnega arzenata ali pa enodotnega tekočega Pantakana. Namesto bakrenega apna lahko uporabimo tudi 2-odstotno žvepleno apno brozgo z enakimi dodatki.

Med cvetenjem sadnega drevja ne smemo škropiti s strupenimi kemičnimi sredstvi, da ne zastrupimo čebel.

včasih obrstijo drevje do gola. Dorasle gosnice zapustijo zapredke in se zabubijo v raznih skrivališčih (po razpokah in in špranjah drevesne skorje, v zemlji, pod drevjem, po grmovju, živih mejah, plotovih, po zidovih itd.).

V drugi polovici poletja letajo že metulji drugega zaroda ki odlagajo kmalu nato tudi jajčeca. Gosnice drugega poletnega zaroda delajo prav tako škodo kakor gosnice prvega zaroda. Se preden odpade listje z drevesa, so gosnice popolnoma dorasle in se zabubijo v zemlji, kjer tudi škodljivo prezimijo.

Ameriškega preleca zatiramo z odstranjevanjem in uničevanjem goseničjih zapredkov t j zapredke takoj sežigamo ali pohodimo, ali pa jih namakamo v vedru vode, ki smo ji dodali nekaj petroleja. Ko so se gosnice razlezle po drevesu škropimo okužene rastline z 2-odstot. tekočim Pantakanom.

Ing. Lado Jeršič

z zmaganim nad šahisti Radgone in Jeruzalema. Prihodnje nedeljo, t. j. 9. maja, se bo ljutomerski šahovski klub v tem prvenstvu srečal s šahisti Sobote.

Niso pozabili tudi na šah med mladino, kjer pa jim dela največ pregeljav pomanjkanje prostora. Kolikor bo upravi kluba uspelo dobiti kak prostor v novem kegljišču, bo množičnost sodelovanja v šahovski igri gotovo še večja, s tem bodo tudi večje možnosti mladinskih in pionirskih šahovskih tekmovanj. -S.

černi, na vinski trti in hmelju. Ameriški prelec prezimi kot buba. Metulj se javlja v maju in v začetku meseca junija. Živi sicer samo deset dni, vendar se metulji ne prikažejo vsi naenkrat, temveč se njegov pojav podaljšuje prav do poletja. Leti, ponoči, podnevi, miruje.

MLade gosnice objedajo v skupinah list najprej na spodnji strani, a pozneje uničujejo listje docela prav do listnih reber. Ko začnejo gosnice objedati listje, se kmalu zapredejo v pajčevinaste zapredke;

Po cvetenju škropimo jabolane in hruške s ¼-odstotnim bakrenim apnom z dodatkom 1-odstotnega tekočega Pantakana ali z 0,4-odstotnim svinčnim arzenatom (strup).

Namesto bakrenega apna lahko uporabimo proti glivičnim boleznim 1,5 do 2-odstotno žvepleno apno brozgo.

Breskve in slive škropimo le z 0,1-odstotnim Lindanom v borbi proti listnim ušem na breskvi in proti češpljevi grizlici na slivah.

Ing. Lado Jeršič

Černelavci

Člani šahovske sekcije v Černelavcih so nedavno izvedli turnir in brzoturnir, v počastitev Praznika dela — 1. maja.

Turnirja se je udeležilo 15 šahistov, razvrstili so se pa takole: Jože Titan, Friškič, Perkič, Sever, Kumin, Novak itd.

V 16 društvih „Partizana“ ljutomerskega okraja aktivno vadi 1500 telovadcev

12. in 13. junija bo zlet »Partizana« Slovenije v Ljubljani. To bo letos osrednja prireditel partizanske organizacije Slovenije, zato se za ta veliki praznik že nekaj mesecev marljivo pripravljajo vseh 16 društev »Partizana« v ljutomerskem okraju.

23. maja bo Okrajni zlet »Partizana« v Ljutomeru. Nanj se že nekaj mesecev v 16 društvih pripravljajo 1500 telovadcev, ki bodo prikazali vsestranost telovadbe; od prostih vaj, atletike, sportnih iger, do orodne telovadbe. Vse te obširne priprave so spravile v množično delo vsa obstoječa društva, med katerimi so najaktivnejša:

»Partizana«, Gornja Radgona, ki pripravlja 680 telovadcev za predstoječe nastope. Društvo je priredilo svoj domači nastop z obširnimi sporedom na 1. maj in tako proslavilo delavski praznik na naši severni meji. Sodelovala so sosedna društva.

Društvo »Partizana« Apače je prebredlo svoje začetne težave

IZ VELIKE POLANE

Tudi Velikopolančani so svečano proslavili 27. april obletnico ustanovitve OF. Tega dne je bila svečana seja občinskega odbora SZDL, katere so se udeležili številni predstavniki vseh možnih organizacij. Na seji sta govorila predsednik odbora SZDL in tov. Križanič.

Pred kratkim je bila v Veliki Polani tudi delovna seja odbora SZDL, skupno s predstavnik ostalih odborov in vaskih organizacij. Pomenili so se, kako naj organizacija SZDL uspešneje deluje in pomaga ostalim organizacijam in društvom.

in je delavnost društva čedalje večja. 250 aktivnih članov se vneto pripravljajo za bližnje nastope. Med vrstami je treba pozdraviti starejše člane, saj jih 20 redno vadi pod vodstvom načelnika dr. Lojzeta Toplakada. Da si bodo pomagali iz precejšnjih težav, prirejajo v nedeljo 9. maja veliko tombolo. Če prideš v Apače, se upravičeno sliši: »Pri nas je vse pri »Partizanu«, telovadi stare in mlado!

V Veržehu so dosegli svoj uspeh! Skrbno pripravljena telovadna akademija je zadovoljila vodnike, članstvo in občinstvo v nedeljo 25. aprila. Nastopilo je v 12 točkah več kot 100 telovadcev, najboljši med njimi, ki se že skrbno pripravljajo za letne nastope po Sloveniji. Za gostoljubnost pa se zahvaljujejo članom baltinskega »Partizana«. Društveni srečolov pa je prinesel tudi nekaj sreče za društvenega blagajnika, in tako zajamči nekaj vozovnic za najboljše člane v Ljubljano na zlet. Z. T.

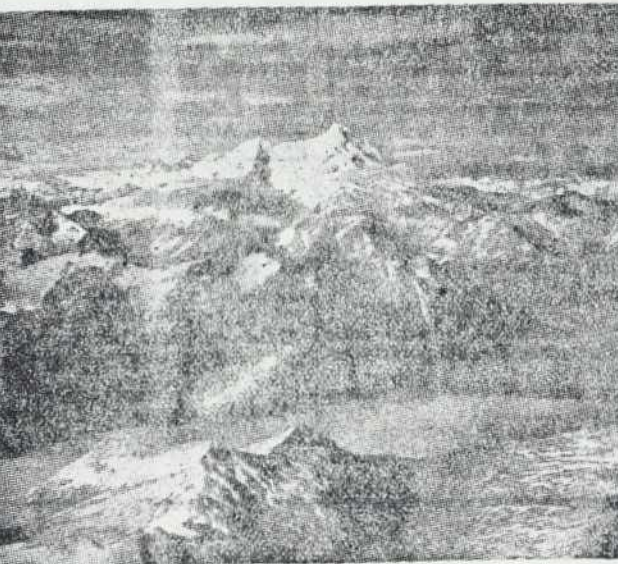
in je delavnost društva čedalje večja. 250 aktivnih članov se vneto pripravljajo za bližnje nastope. Med vrstami je treba pozdraviti starejše člane, saj jih 20 redno vadi pod vodstvom načelnika dr. Lojzeta Toplakada. Da si bodo pomagali iz precejšnjih težav, prirejajo v nedeljo 9. maja veliko tombolo. Če prideš v Apače, se upravičeno sliši: »Pri nas je vse pri »Partizanu«, telovadi stare in mlado!

V Veržehu so dosegli svoj uspeh! Skrbno pripravljena telovadna akademija je zadovoljila vodnike, članstvo in občinstvo v nedeljo 25. aprila. Nastopilo je v 12 točkah več kot 100 telovadcev, najboljši med njimi, ki se že skrbno pripravljajo za letne nastope po Sloveniji. Za gostoljubnost pa se zahvaljujejo članom baltinskega »Partizana«. Društveni srečolov pa je prinesel tudi nekaj sreče za društvenega blagajnika, in tako zajamči nekaj vozovnic za najboljše člane v Ljubljano na zlet. Z. T.

Zem jevidi sveta so še zelo pomanjkljivi

Zemljevidi sveta, s katerimi pridemo več ali manj v stik, so danes še zelo pomanjkljivi, saj je od 149 milijonov kvadratnih kilometrov zemeljske površine na njih v podrobnosti narisana samo — ena desetina. Topografsko natančno so posnete samo države Zahodne Evrope. Za ZDA n. pr. ni topografsko gradivo prav nič bolj urejeno kakor n. pr. za Japonsko ali Indijo.

držav. Četrtnina gradiva je bila že zbrana in objavljena. Kljub uporabi letal in fotoografskih posnetkov pa je delo zelo težavno. Zanj je potrebno omrežje po širini, dolžini in višini natanko določenih kontrolnih točk na zemeljski površini. Te, tako imenovane trigonometrične točke morajo biti natančne do cm, če gre za razdaljo 8,8 km. Tako so se najrazličnejše ekipe morale prebijati skozi

Tudi na tako visoka pogorja so se morali vzpeti

Ostali deli sveta so nepopolni. Na zemljevidu Avstralije najdemo n. pr. še jezera, ki jih že zdavnaj ni več. Posušila so se. Ogromno pomanjkljivost čutiljo zlasti gradbeni inženirji, kmetijski inženirji in geologi.

Toda kaj naj porečemo za pokrajine v Afriki in Južni Ameriki, kjer pravzaprav najosnovnejših podatkov sploh nimamo? Zato bi bil natančen, zanesljiv zemljevid, ki bi obsegal vsjo površino našega planeta, več kot nujen. Gre za tako imenovani mednarodni zemljevid sveta, ki ga je zasnovala Mednarodna geografska zveza. Zamisel so sprožili že leta 1891. Leta 1938 je že sodelovalo 48

pragovdove in čakati po več tednov, da so se po opravljenem delu spet lahko vrnilo domov. Druge so se morale povzpeti do 6.000 m visoko. Toda slejkoprej bodo od podpori vsega človeštva ta prizadevanja dosegla uspeh tam, kjer so za sedaj še bele lise — neraziskani kraji in neznanji predeli

TEDENSKI KOLEDAR

NEDELJA, 9. maja — Dan rmage
PONEDELJEK, 10. maja — Izidor
TOREK, 11. maja — Ziga
SREDA, 12. maja — Pantracij
ČETRTEK, 13. maja — Jasna
PETEK, 14. maja — Valjbon
SOBOTA, 15. maja — Zofija
SONČNI VZHOD — v nedeljo, 9. maja vzhod ob 4.38, zaide ob 19.19, dolžina dneva 14 ur in 41 minut.
GIBANJE LUNE — 9. maja prvi kravec ob 19.17.

KINO

M. SOBOTA — v petek, 7. maja ob 15., 17.30 in 20. uri, — v soboto, 8. maja ob 13.30 in 20. uri, — v nedeljo, 9. maja ob 15., 17.30 in 20. uri, — v ponedeljek, 10. maja ob 15., 17.30 in 20. uri, — slov. film «VESNA».

RADGONA — 8. in 9. maja ameriški barvni film »TRIJE KAVALIRJI«, 12. in 13. maja slovenski film »KEKEC«.

ČEPINCI — 9. maja ameriški film »ZMAGA NAD TEMO«, 16. maja francoski film »ODSEL BREZ NASLOVA«.

GRAD — 9. maja angl. film »MANDY«, 16. maja angl. film »TRETJI CLOVEK«.

DRAŽBENI OKLIC

Dne 10. junija 1954 ob 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin zavezanca Aleksandra Šanca starejšega, kmeta na Hodošu št. 11 in sicer celega vložka št. 132 parcele št. 72 travnika k. o. Hodoš in polovica vloge št. 219 parcele št. 85 njive k. o. Hodoš. Cenilna vrednost in najmanjši ponudek prvonavedene parcele je po 3500 din, varščine po 350 dinarjev, cenilna vrednost in najmanjši ponudek drugonavedene parcele je po 9310 dinarjev, varščine po 931 dinarjev.

Okrajno sodišče v M. Soboti dne 29. aprila 1954

DRAŽBENI OKLIC

Dne 10. junija 1954 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnine zavezanca stranke Marije Benko, poljedelke v Nemčevcih vl. št. 51 parcela št. 140 vinograd — travnik k. o. Vaneča. Cenilna vrednost in najmanjši ponudek 35.000 dinarjev, varščine 3.500 dinarjev.

Okrajno sodišče v M. Soboti, dne 29. aprila 1954

POZIV

Ker je Kmečka delovna združba Zerovinci v okraju Ljutomer prešla v likvidacijo, pozivamo vse upnike, da prijavijo svoje terjatve in dolžnike, da poravnajo svoje obveznosti do KDZ Zerovinci v roku 14 dni po tej objavi.

Premoženjska komisija.

MALI OGLASI

HISA S SADOVNJAKOM — ugodno na prodaj v Moravcih. Zglasite se v Murski Soboti, Zvezna ulica 10.

PRODAM MLIN (šarotar moderen) na stojalu, 24 klepalcev in 4 rezervna sita. Stefan Barbarič, Lončarovi, pošta Križevci v Prekmurju.

KNJIGOVODJO, BILANCISTA sprejme takoj v službo Trg podjetje »Zeleznikar« v Murski Soboti.

Gospodinjje, pozor!

Kvas ostane dolgo svež, če ga pomesimo s kuhanim ali naribanim krompirjem.

Jajca ne bodo popokala, če vodo, v kateri jih kuhamo, malce osolimo.

Neprijeten vonj sveže morske trave v bližinah in posteljnih vložkih odpravimo na naslednji način: predmet odnesemo v prazno sobo, kamor smo postavili čeber slane vode. Slana voda upije neprijeten vonj. Če to ne pomaga, položimo čiste cunjne namočene v kis in ožete čez nje ter jih pustimo, da se popolnoma osuše.

Živla, ki se rada kvarijo, nikoli ne shranjujte previsoko, n. pr. na omarah, vrhu polic ali podobno. Ta mesta so vedno bolj topla kot nižja in zato slabo vplivajo nanje.

9. maja
— V NEDELJO —
OB 14. URI
na Cvenu

Spomladanske konjske dirke

Na sporedu bodo kasaške in galopske konjske dirke.
Ljubitelji konjskega športa, vabljeni!

UMRL JE IZUMITELJ KINEMATOGRAFA

Pred nedavnim je na svojem domu v Lyonu umrl Auguste Lumière v starosti 92 let. Njegov brat Louis je umrl pred dvema letoma. In prav imeni teh dveh mož sta neločljivo povezani z izumom kinematografije in projekcijskega aparata. Iznašla sta ga leta 1894, prvi film na svetu pa sta prikazala javnosti 22. marca 1895.

Teden dni ženevske konference

Le maihen korak naprej

Prvomajski prazniki so prinesli krajši oddih tudi delegacijam v Ženevi, četudi medsebojnih stikov niso opustile. Toda kakor je del svetovne javnosti tudi pričakoval, so se začasno odpovedali samo uradnih stikov, t. j. plenarnih sej, medtem ko so se zaupna posvetovanja »med štirimi očmi« nadaljevala še z večjo vnemo. In ta posvetovanja sedaj pravzaprav predstavljajo podlago ženevske konference. Na njih se diplomati Zahoda in Vzhoda laže dogovarjajo, ker ni »neposrednih opazovalcev«, razen tega je tudi razpoloženje ob primerni jedachi in pijači vse bolj »intimno« kot za »zeleno mizo«.

Kljub temu ne moremo trditi, da sta se Zahod in Vzhod kakorkoli zblížala v korejskem vprašanju. Stališči, ki sta jih takoj prve dni pojasnila predstavnika Južne in Severne Koreje, sta si tudi danes prav tako navzkriž kakor pred tednom. Doslej tudi ni znamenja, da bi katera koli stran ka popustila. Politični opazovalci sicer pričakujejo, da bo britanski zunanji minister Eden, ki se doslej v splošno razpravo ni kdo

ve kako vmešaval, nastopil s kakim kompromisnim predlogom, ki bo hkrati predstavljal novo podlago za pogajanja. Vendar je vprašanje, če bo s svojim namenom tudi uspel.

Na drugi strani pa se kaže kot plod zaupnih medsebojnih posvetovanj, posebno med sovjetsko in francosko delegacijo, ki je do neke mere predstavljala tudi Veliko Britanijo in ZDA, sporazum o tem, kdo naj zodeluje na tako imenovani konferenci o Indokini. Bilo je treba precej prizadevanj in prepričevanj, da so vlade tako imenovanih združenih indokitajskih držav, ki so pod večjim all manjšim francoskim vplivom, pristale na to, da se te konference sme udeležiti tudi delegacija Ho Ši Minhovega osvobodilnega gibanja. Ta spor so te dni ugodno rešili in Ho Ši Minhovo predstavništvo je že v terek priletelo v sovjetskih letalih čez Moskvo v Ženevo. Pričakujejo, da se bo konferenca o Indokini začela že konec tega tedna. Pravijo, da je konferenčna dvorana že pripravljena in da čaka na delegacije že devet pripravljenih zelenih miz.

Mnogo komentarjev je sprožil odhod ameriškega zunanjega ministra Dullesa v Washington. Sicer je sam izjavil, da je svoj odhod pred koncem ženevske konference že prej napovedal in da torej ni politične narave, toda politični opazovalci se ne morejo izogniti vtisu, da je Dulles s svojimi načrti o posredovanju v Indokini, oziroma o okrepitvi in razširitvi Pacifiškega pakta na področje v Jugovzhodni Aziji več ali manj pogorel. Moral je v svoji bojevitosti popustiti trenjejšemu presojanju mednarodnega položaja, ki sta ga pokazala Francija in Velika Britanija, četudi obe pod vplivom lastnega notranjega položaja. Francija mora doseči premirje v Indokini, ker tako zahteva večina samega ljudstva. Veliko Britanijo pa spet silijo gospodarsko ozirati da se čim bolj zblíža z azijskimi državami posebno s Kitajsko.

Verjetno je Dulles v posvetovanjih z zahodnimi delegacijami to resnico tudi dojel in priznal. Zato se je raje umaknil. Ameriški politični krogi menijo, da bo moral sedaj slišati precej grenkih besed od republikanskega vodstva, ki si v Aziji želi politično

Ču En Laj, vodja kitajske delegacije v Ženevi

ke »trde roke« in odločnih dejanj na bojnem, a ne na političnem področju. To je seveda stvar Američanov. Za ljudi, ki jim je pri srcu zmanjšanje mednarodne napetosti, pa je predvsem važno, da bo bojevitost v Ženevi zamenjala prsrčneje ozračje, ki ga ne bodo kalili očitki ene in druge strani o »imperialističnih hotenjih«, »hegemoniji« in temu podobno.

Doslej, žal, razen bodrilnih izjav nekaterih držav-udeleženk borbe na Koreji pod zastavo Združenih narodov (Avstralija, Etiopija, Kanada) kaj lepega pa nismo slišali. Stara resnica pa je, da medsebojno obtoževanje ne more dovesti do sporazuma.

Tri leta sam na morju

Francoz Marcel Bardiaux je prispel te dni s svojo majhno jadrnico v novozelandsko pristanišče Auckland, potem ko je polna tri leta čisto sam taval s čolnom po oceanih in morjih sveta. Čoln si je sam naredil v Parizu ter krenil z njim novembra leta 1950 iz pristanišča Le Havre, četudi ni imel pojma o pomorstvu.

Na potovanju do Rio de Ja-

neira je doživel štiri težke viharje. Pri Cap Hornu, najjužnejši točki Južne Amerike, mu je burja močno poškodovala čoln, ki ga je nato sam popravil. Odločil je krenil ob obali Čila do ekvatorja. Na tej poti so ga skorajda stisnile ledene gmoše in čilska letala, ki so ga skušala najti, so ga že proglasila za izgubljenega. Slednjic je le prispel v pristanišče Valparaiso. Potreboval je šest mesecev, da je lahko popravil jadrnico. Nato je krenil čez Tihí ocean.

Sedaj se na Novi Zelandiji pripravila na nadaljnjo pot. Po dveh tednih bo krenil mimo Nove Kaledonije, Indonezije in Južne Afrike proti domu.

Praktično darilo

Mož: »Draga ženka, za god sem ti prinesel dve steklenici izvrstnega vina.«

Žena: »Ze, že, toda saj vendar veš, da ne pijem vina.«

Mož: »Nič zato, bom ga pa jaz spil na tvoje zdravje.«

SOLSKA

Učitelj: »Janezek, ali poznaš tekočino, ki ne zmrzne?«

Janezek: »Topla voda, tovariš učitelj.«

DROBNE ZANIMIVOSTI

SVOJEVRSTEN LOV NA GOLOBE

Pleme Baskov na francosko-španski meji lovi že stoletja golobe z mrežami. Vsako jesen in vsako pomlad namreč prileti skozi ozko tesen v gorovju Pirinejev na tisoče golobov, ko iščejo zavetja v toplejših južnih krajih oziroma ko se spomlad spet vračajo v Francijo. Baškirski lovci mečejo tedaj v zrak lesene figure. Golobi mislijo, da jih napadalo sokoli, se splašajo, spuste niže ter se zaletajo v nastavljene mreže.

NA SVETU IZIDE DNEVNO 224 MILIJONOV ČASNIKOV

Po podatkih OZN izide na svetu vsak dan 224 milijonov izvodov raznih časnikov, ki obveščajo ljudi o novicah iz najrazličnejših področij družbe-

nega in gospodarskega življenja. V istem času deluje 182 milijonov radijskih ter 15 milijonov televizijskih aparatov.

Najbolj razširjen je tisk v Angliji. Na vsakih 1000 prebivalcev odpade 596 izvodov časnikov. V ZDA odpade na 1000 ljudi le 354 izvodov.

ORJASKA TEHTNICA

Na letošnjem britanskem industrijskem velesojmu bodo med drugim razstavili 3,5 m visoko, na vzmeteh stoječo tehtnico, ki tehta že sama 6 ton, steha pa na tovor do 200 ton. Kljub velikosti in teži je zelo natančna. Njene vzmeti se namreč pri popolni obremenitvi upognejo samo za 0,3 cm. Tehtnica ima kazalo razdeljeno na 200 delov, vsako zarezo za eno tono.

ANEKDOTE

MED INDIJANCI

Bivši predsednik ZDA Truman je v decembru obiskal neko indijsko rezervacijo. Pogovarjalec mu je predstavil svojih pet žena. Truman mu je svetoval, naj se zadovolji z eno. To je spravilo indijskega poglavarja v zadrego in dejal je:

»Večiki bel brat, družinske prepire sovražim. Zato te prosim, izbiraj ti namesto mene! Oglej si jih! Katero naj obrzam?«

SUMLJIVO BAHANJE

Na banketu se je neka stara devica pobahala Bernardu Shawu:

»Jaz dobim za vsak svoj rojstni dan eno knjigo.«

»No, potem pa morate imeti že precej bogato knjižnico.« Je strupeno pripomnil Shaw.

ODKOD STAROSTNO SLABLJENJE

Pri večini starejših oseb opazimo, da kaj naglo slabe, četudi so sicer povsem zdravi. Znanstveniki so ugotovili, da teh istih naglo razpada podporno tkivo, iz katerega so zgrajene mišice. Zato so slabotni tudi tisti, ki se nam zde zaradi debelosti še kar »odporni«.

Razumljivo je, da zdravniki predpisujejo starcem posebne vrste hrane, ki vsebuje zelo mnogo beljakovin. Na ta način zavirajo, če že ne morejo preprečiti naglo slabljenja organizma v starosti.

Dozdevne atomske bombe —

za plašenje vojakov na fronti

Pred nedavnim so ameriškim vojakom pokazali bombe, katerih eksplozija je po zunanjem videzu zelo podobna atomski. Na vojake naredi vtis, kakor da bi eksplodirala resnična atomska bomba. Stane samo nekaj dolarjev. Gre namreč za zmes 6 kg dinamita, 160 litrov čistega bencina, 50 kg napalma, 10 fosfornih granat in še nekaterih malenkosti. Pri eksploziji te zmesi nastane prav tak gubi podoben oblak, kakor da bi

OUTRINKI

De Castriesove zvezdice

Francoska vlada je povišala polkovnika de Castriesa, poveljnika obkoljenih francosko-baodajevskih čet v indokitajskem oporišču Dien Bien Fu, v brigadnega generala, ker se že več tednov upira napadam Ho Ši Minhovih enot. Novemu generalu so hoteli zvezdice poslati z letalom, toda padalo, s katerim

so jih spustili nad obkoljeno trdnjavo, ni imelo sreče. Veter ga je odnesel na področje, ki so ga bili med tem časom zasedle čete generala Diapa, najboljšega Ho Ši Minhovega vojaškega poveljnika.

Ne poročajo, kako si je novi general pomagala iz zadrege. Resnica pa je, da je njegova zadrega in zadrega obkoljenih francoskih sil vsak dan večja in se vse bolj bliža neslavnemu koncu.

Vzoren minister

Danska ima ženskega ministra za trgovino. To je Lis Groes, 48-letna mati z devetimi otroki. Sama je zjavila novinarjem naslednje: »Nikoli se nisem ukvarjala s politiko. Ko mi je predsednik telefoniral, alj ne bi morda stopila v njegov kabinet kot minister, sem mislila, da se šal. Vendar sem še isti dan postala minister, v parlamentu pa sem za ministrsko mizo mahala svojim otrokom. Devet otrov in hčera je namreč bilo na tribuni za občinstvo.«

Zamenjava

V Sovjetski zvezi je 121 ameriških državljanov. Prav vsi so ameriški funkcionarji, razen dveh novinarjev in enega duhovnika. V Združenih ameriških državah pa je 463 sovjetskih državljanov, ki so vsi zapovrstjo sami funkcionarji.

Žalostno naključje

V zloglasnem koncentracijskem taborišču Dachau še vedno stoji več barak, v katerih žive sedaj vsi tisti, ki ne morejo najti stanovanja. Barake smrti, v katerih so umirali stotisoč kot žrtve nacističnega nasilja in sadizma, so spremenili v trisobna družinska stanovanja, vrata in okna pa pobarvali z živimi barvami.

Metode italijanske policije

Italijanski pravosodni minister je poslal predsedstvu parlamenta poročilo posebne komisije, ki je sprejela nalogo, naj ugotovi, na kak način policija zaslišuje. Komisija je proučila 187 primerov. V 65 primerih je ugotovila, da so osumljenci dajali svoje izjave zaradi tega, ker so jih agenti in policjski častniki pretepali.

VSAK TEDEN ENA

ZAMUDA — ENKRAT DRUGAČE

— Kako? Sele sedaj prihajajo? Jaz pa sem si že kar nekako uredil v prepričanju, da te sploh ne bo...!

Jančji je odpeljal drva in videti je bilo, da se bodo počasi pomirili, vendar nobeden se ni hotel približati drugemu. Tudi Magda je šele v decembru obiskala svojega sina. Pri slovesu ji je Verona napolnila cekar z jabolkami. Med potjo je ves čas mislila nanje in na to, kako jih bodo otroci veselili. Včasih se je ozrla po polju, po zelenih posevkih. Dan je bil topel, sonce je še prijetno grelo. Gledala je vas, ki je v polkrogu ležala pred njo in pogled se ji je ustavil na šoli, kjer je opazila nenavadno vrvenje. Navdalo jo je prijetno spoznanje, da še dobro vidi. In kot bi hotela to preizkusiti, se je trudila odkriti, kaj ljudje delajo. Šele ko je prišla bliže, je opazila, da postavljajo slavočok; razločila je njihovo glasno in nemirno govorico in se pri tem spomnila, da bodo jutri volitve. Med ljudmi je opazila tudi Petra. Ni ga hotela srečati, zato je kratkoma odšla mimo. Pred domačimi vrati je spet prevzela prejšnja prijetna misel. Zato se je smehljala, ko je stopila v hišo. Na klopi ob peči so se igrali otroci, opazila je, da so jo pogledali neprijazno, skoraj sovražno. To jo je zabolelo, da je pozabila na vse načrte in počasi položila cekar v omaro. Stopila je k oknu, hotela sem jih razveseliti, a sedaj... je turbobno pomislila. Potem pa kot bi se nečesa spomnila, se je naglo sklonila in vzela jabolka. Nekaj časa je še oklevala, naposled pa je le stopila k otrokom.

»Nate, pojejte, pa nikar ne pravite materi,« je naglo zasepetala. Osuplo so jo pogledali in se umaknili. Stopila je bliže in jim hotela »praviti jabolka v žepo, a tudi tega so se branili. »No,

vzamite... katero boš imel ti?« se je obrnila k najmlajšemu, a ta je le vprašujoče pogledal starejšega. »Nočete vzeti od mene...?« je prosila in glas se ji je tresel, a niso se zganili. »Na, vzamim,« je še dalje ponujala.

»Neel! je odvrnil najstarejši, kateremu je ponudila.

»Zakaj ne?«

»To so vam dali tetica,« je odvrnil otrok in se spomnil, kaj vse so govorili o tetici.

»Saj to je vendar moje, nate, vzamim!« je še vedno prosila.

»Ne, to sami pojejte,« je odvrnil mlajši.

Oči so se ji orosile in stopila je k omari.

Otroci so jo opazovali in bilo jim je težko, komaj so zadržali solze. Kljub temu se pa niso mogli odločiti, ali naj popravijo ali pa odidejo. Že je najmlajši hotel stopiti k njej, toda v hipu se je spomnil razgovorov o tetici, kateri hoče babica vse dati. Tako je prav la mati. Vprašujoče se je ozrl na starejša dva in se odmaknil. Vsi trije so postali mahoma zlobno veseli, ker so lahko užajali babico, spogledali so se in stekli iz sobe.

Starka je vstajala, ko so vrata zaropotala. »Ne marajo me,« si je mislila. »Naj bo, kmalu se me rešijo,« se je tolažila in obstala pred oknom, polna nejasnih občutkov in predstev.

V sobo je vstopila Kata.

»Kaj meni ne boste ponujali jabolka?« je ujedljivo vprašala.

»Hočete, da bi me otroci sovražili? Zato jim prinašate jabolka, drugič pa zopet govorite, kakšna da sem!« Povem vam, že se to še enkrat zgodi, si poberite cunje in odidite...!«

»Vidim, da te skoraj razganja, ker sem bila pri njima,« se je skušala mrti Magda, nato pa kljubovalno dodala, »toda ti mi ne boš zabranila!«

»O, jaz vam nikoli ne bom branila, zakaj? Saj jima lahko vse odnesete tja in potem hoste gledati skozi prste, ona dva se vam bosta na lepo smejala,« se je rogala Kata.

Tedaj je nenadoma bruhnilo iz starke, dvignila je roko in se vsa tresla: »Odiidi odidi, naj te ne vdim več!«

»Kaaai?« je začudeno vzkliknila Kata, dvignila roke v bok in jo napeto gledala. V materinih očeh je opazila strah in zbenost zaradi lastne predrznosti. Potem je plan la k omari in zmetala vse stvari na sredo sobe. »Tu imate! Odnesite si in odidite nekam, da vas več nikoli ne bom videla na tem gruntu!«

Ko se je izkrčala je naglo odšla iz sobe. Do večera nista govorili z materjo. Pri delu sta hiteli in hlastali po najtežjih opravilih. Kata je hotela pokazati, da tudi brez matere zmora, a starka je vsiljivo pomagala in jo hotela prepričati, da je za eno preveč dela.

Tako je prišel večer. V svinjaku sta bili spet obe pri krmiljenju svinj. Čolotanje in mlaskanje svinji ju je spravljal v zadovoljstvo.

Kata je nenadoma spregovorila: »Poglejte mati, kako lepo se debeli naša žoka.«

Mati jo je nezaupljivo pogledala, se nasmehnila in zavzdihnila, kakor da bi se rešila velike tesnobe. »To sem že večerj opazila,« je v hipu dejala in počasi dodala: »Samo da bi ju bog ohranil...!«

Potem sta vzeli škafe in odšli v kuhinjo. Obe sta žutili, da se je prejšnji zid malo porušil, a Kata vendar le ni mogla pozabiti prejšnjega dogodka.

»Ne razumem, zakaj se toliko grizeta,« ji je kasneje odgovoril Peter, ko mu je povedala dopoved z jabolki. »Naj bodijo k njima, kaj nas to briga. Sit sem že teh preprirov. Rad bi, da bi bil že enkrat mir, zato pa jih pustite pri miru, saj veš, kaj vse se že govori o naši hiši in kaj še bodo govorili,« je prabil.

»Nč ne bi rekla, če ne bi tudi denarja nočili tja. Večeraš so imeli še šest tisoč osem sto, danes pa imajo samo štiri...!«

»Saj ni tvoj denar,« se je spet vznemleljivo izsil. »Sicer pa vidiš, da samo čakata, če jima kdo kaj da ali pošlje iz Amerike, jo vse jim prav nič ne pomaga. Zivijo slabše kakor mi, čeprav imajo tudi, toliko zemlje. Koliko si pa ti dožnja materi? Štiri tisoč? Pa nikoli niso rekli, da bi jim vrnila. Ne?... To jim bo treba šamprej dati.«

»Če j m hosta vrnila onadva, potem jim dam tudi jaz, drugače pa niti pare ne dobijo,« je odločno odvrnila žena. Za nekaj časa sta omolknila.

»Premišlujem o tem,« je spet ves čas začel Peter, »d. bi čolno prodali. Zdaj so cene visoke. Ono drugo bi pa krmilil in jo tla prot kraju februarja zaklali. Tudi biku bo potrebno dajati nekaj boljšega,« je še nekaj časa razpredal svoje načrte. Potem se je obrnil in kmalu zaspal.